

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 762

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 19 juni 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Veestapel - Gebruik conflictsoja

In De Standaard loopt een reeks over de sojahandel en hoe de honger naar vlees en zuivel het voortbestaan van het regenwoud bedreigt.

In kader van die reeks wil ik de minister een aantal vragen voorleggen.

1. Het stikstofakkoord legt vast dat er een daling komt van de veestapel: de varkenssector moet een veestapelvermindering van 30% realiseren tegen 2030, voor de andere sectoren is de reductie van de veestapel niet in absolute cijfers vastgeklikt, maar wordt ze gekoppeld aan een uitstootreductie. Een daling van de veestapel, geïnitieerd door de programmatische aanpak zal een directe impact hebben op de doelstellingen in de Vlaamse eiwitstrategie en meer bepaald de doelstelling duurzaam diervoeder.
 - a) Is er een doorrekening gebeurd welke impact de doelstellingen van de programmatische aanpak stikstof (PAS) hebben op de doelstellingen voor duurzaam diervoeder in de Vlaamse eiwitstrategie?
 - b) Zo ja, kan die doorrekening beschikbaar gesteld worden? Hoeveel is de impact van de geïnitieerde veestapelreductie door de programmatische aanpak op de noodzaak aan veevoerders? Graag een inschatting per type veevoeder, maar in het bijzonder voor geïmporteerde soja. Graag zowel in tonnage als in percentage uitgedrukt.
2. Als er nog geen doorrekening is gebeurd, is de minister dan van mening dat een dergelijke doorrekening noodzakelijk en relevant is teneinde de doelstelling zoals opgenomen in de Vlaamse eiwitstrategie voor duurzame diervoeders en in het bijzonder geïmporteerde soja, bij te stellen in lijn met de verwachte veestapelreductie in Vlaanderen?
3. In samenwerking met PVL, ABSS en Porefbedrijf Pluimveehouderij en Inagro voert het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) een demonstratieproject uit naar het potentieel van sojavrij voeder voor vleesvarkens en vleeskippen. De eerste resultaten zijn bemoedigend: het kan, in de eerste plaats voor vleesvarkens, maar heeft voorlopig een meerkost.

Welke lessen trekt de minister uit het demonstratietraject? Wat zijn de vervolgstappen? Welke maatregelen rolt de minister uit om sojavrij voeder te stimuleren?
4. Volgens de gegevens van de minister is 43% van het veevoeder een nevenstroom, waarbij sojastromen een belangrijk aandeel vormen. Het is de doelstelling van de

**Vlaams
Parlement**

minister in de Vlaamse eiwitstrategie om het aandeel nevenstromen in het veevoeder op te drijven tot 50% tegen 2030. Uit die ambitie zou een slechte lezer kunnen afleiden dat zolang sojameel aanzien wordt als een nevenstroom, het aandeel sojameel in het veevoeder met die doelstelling zal toenemen.

Is die lezing correct? Welke stappen zal de minister zetten om een toename van geïmporteerde sojastromen in het diervoeder te voorkomen?

5. Wat is het exacte aandeel sojaderivaten in het veevoeder in Vlaanderen (graag in tonnage en in percentage)? Wat is de doelstelling voor 2030 (graag in tonnage en in percentage)?
6. De minister geeft aan dat de vraag naar schroot groter is dan de vraag naar plantaardige soja-olie. De vraag rijst dan ook of sojaschroot nog als een bijproduct/nevenproduct kan gedefinieerd worden.

Wat is de mening van de minister?

7. Is de minister van plan initiatieven te nemen om sojaderivaten specifiek voor de veehouderij te herclassificeren naar een grondstof? Zo ja, welke initiatieven zal de minister nemen?
8. Is er een impact van het Belgische verbod op soja als biobrandstof op het gebruik van soja in Vlaams veevoer?

ANTWOORD

op vraag nr. 762 van 19 juni 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. Er is geen doorrekening gebeurd.
2. Een dergelijke doorrekening is niet noodzakelijk, noch nuttig. Deze doorrekening moet niet gebeuren in het kader van de Vlaamse eiwitstrategie, aangezien de doelstellingen binnen het strategische thema duurzame diervoeders enkel percentages omvatten (maximaal x% soja; x% nevenstromen...) waar de veestapelreductie al mee in verwerkt is.
3. In het kader van het demonstratieproject 'Sojavrij varkens en kippen' is de technische mogelijkheid onderzocht om op bedrijfsniveau een voeder zonder soja toe te passen, bijvoorbeeld in functie van een specifieke marktvraag. Men komt tot de conclusie dat het wat varkens betreft technisch kan, mits meerkosten. Hieruit kunnen echter geen conclusies worden getrokken op sectorniveau. Het is bovendien slechts een momentopname aangezien prijzen en beschikbaarheid van grondstoffen evolueren.
4. Dit is een discussie die ook gevoerd werd binnen de werkgroep die zich buigt over de doelstellingen binnen het strategische thema duurzame diervoeders. Binnen de eiwitstrategie is het zoeken naar een evenwicht tussen ambitieuze en transparante doelstellingen enerzijds en gedragenheid anderzijds. Het is immers van belang dat we alle eiwitpartners aan boord houden, aangezien een ketenaanpak, van boer tot bord, cruciaal is om de doelstellingen te kunnen bereiken. Binnen het thema duurzame diervoeders is er vertrokken van enkele (SMART geformuleerde) doelstellingen uit het duurzaamheidscharter van de Belgian Feed Association (BFA), waaronder de stijging van het aandeel nevenstromen in mengvoeders. Omdat ook sojaderivaten deel uitmaken van de nevenstromen in de 50%-doelstelling, lijkt dit inderdaad contradictorisch. Maar BFA nam in het kader van de Vlaamse eiwitstrategie het initiatief om ook op het vlak van soja-import een bijkomende reductiedoelstelling op te nemen (maximaal 10% van voeder bestaat uit geïmporteerde soja). De bedoeling van de veevoederindustrie is dus wel degelijk om meer in te zetten op nevenstromen die géén sojaderivaten zijn. Dit wordt gegarandeerd door de doelstelling rond maximale soja-import.
5. In 2022 bestaat 757.000 ton, of zo'n 11,5%, van het veevoeder uit sojaderivaten. De doelstelling is enkel in een percentage uitgedrukt: maximaal 10% van voeder bestaat uit geïmporteerde soja in 2030.
6. Binnen mijn bevoegdheid voer ik geen kwalificaties van producten als 'hoofd- of bijproduct' uit. Wel is het van belang om hierover een eerlijke en transparante discussie te voeren op basis van cijfers en feiten. Ik zet er hier een aantal op een rijtje:
 - wanneer sojabonen 'gecrushed' worden, wordt ongeveer 20% sojaolie en 80% sojameel (ook sojaschroot genoemd) verkregen. Van dit sojameel is ongeveer de helft eiwit;
 - de economische waarde van het zo bekomen sojameel is ongeveer dubbel zo groot als de waarde van de olie. Anders gezegd: de waarde van het sojameel vertegenwoordigt ongeveer twee derde van de waarde van de sojaboon. De sojaolie vertegenwoordigt ongeveer een derde van de waarde van de sojaboon.

De sojaboon wordt dus in de praktijk geteeld voor zowel humane (olie) als dierlijke toepassingen (meel). Spreken in termen van hoofd- en nevenproduct is hier niet van toepassing en brengt ons niet verder.

Belangrijker dan de semantische discussie is het feit dat we alle actoren binnen een gedeelde visie rond de tafel hebben. Ik heb samen met heel wat partners de Vlaamse eiwitstrategie opgemaakt, een visie en aanpak voor de toekomst.

Specifiek voor duurzame diervoeders willen we:

- minder geïmporteerde soja in onze diervoeders;
- de soja die we nog importeren moet op duurzame wijze geproduceerd worden;
- en we willen meer nevenstromen (andere dan soja) verwerken in diervoeders.

En daar staan we allemaal achter. Er lopen acties en er zullen nog nieuwe volgen om de doelstellingen rond dit thema en de andere thema's van de eiwitstrategie te helpen realiseren.

Daarnaast werken we op dit moment vanuit Vlaanderen proactief mee met de Europese Commissie om in het kader van de herziening van het Europees eiwitplan na te gaan welke beleidsvoorstellen op Europees niveau nodig zijn om de afhankelijkheid van soja-import te reduceren.

7. Binnen mijn bevoegdheid voer ik geen kwalificaties van producten als 'hoofd- of bijproduct' uit.
8. Er is geen verband tussen het Belgisch verbod op soja als biobrandstof en het verbruik van soja in het Vlaamse veevoer. De grootste volumes sojameel (schroot) worden ingevoerd, rechtstreeks vanuit derde landen of via de buurlanden waar de sojabonen verwerkt worden tot sojameel en -olie.